

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia lipca 2011 r.

**Pan
Zbigniew Wróblewski
Dyrektor Zakładu Linii Kolejowych
w Bydgoszczy**

**P/11/061
LBY-4101-11-02/2011**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Polskich Kolejach Państwowych, Polskich Liniach Kolejowych, Zakładzie Linii Kolejowych w Bydgoszczy (zwanym dalej Zakładem lub ZLK), kontrolę wykonywania zadań przez administrację publiczną w zakresie bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych w okresie od 2010 r. do 2011 r. (I kw.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 16.06.2011 r., na podstawie art. 60 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Dyrektora i podległego mu Zakładu w zakresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Kontrolą objęte zostały działania Dyrektora i Zakładu związane z realizacją m. in. ustawy z dnia 31 marca 2004 r. o przewozie kolejną towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 97, poz. 962 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o PKTN”, a także Załącznika C do Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF), Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych, zwanego dalej „RID”.

1. NIK pozytywnie ocenia realizację zadań, wynikających z powyższych aktów prawnych, takich m. in. jak.:

- * Wyznaczenie w ZLK doradcy do spraw bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych, tj. realizacji obowiązku wynikającego z art. 30 ustawy o PKTN. Z dniem 01.01.2010 r. nastąpiło połączenie w jeden zakład, funkcjonujących wcześniej dwóch zakładów, tj. w Bydgoszczy i w Toruniu, w których również wyznaczeni byli doradcy.
- * Sporządzenie rocznego sprawozdania z działalności ZLK w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych i czynności z tym związanych, tj. realizacji obowiązku wynikającego z art. 32 ust. 1 ustawy o PKTN. Do momentu połączenia w jeden Zakład, doradcy do spraw bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych działający w ramach funkcjonujących wcześniej dwóch zakładów, także sporządzili stosowne sprawozdania za 2009 r.
- * Działalność doradcy polegającą m. in. na szkoleniu pracowników Zakładu, w tym nowo przyjętych w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych, przeprowadzaniu kontroli w Sekcjach Eksploatacji (wykonawczych komórkach organizacyjnych ZLK).
- * Wyodrębnieniu torów do awaryjnego odstawiania wagonów, a także ujęciu ich w Regulaminie Technicznym Stacji.
- * Ujęciu w regulaminie organizacyjnym ZLK spraw przewozów towarów niebezpiecznych i szczególnie niebezpiecznych i przypisaniu tych zadań do Działu Eksploatacji.
- * Przeprowadzeniu przez kontrolerów pionu ruchu 28 kontroli pociągów towarowych 6 największych przewoźników, takich jak m. in. PKP CARGO S.A., ORLEN KolTrans, LOTOS Kolej.

2. Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli wskazuje na nieprawidłowości polegające na:

a. niepełnej infrastrukturze do awaryjnego odstawiania wagonów. Nieprawidłowości te stwierdzono podczas oględzin dokonanych 19.05.2011 r. przez kontrolera NIK (tor w Inowrocławiu) oraz kontroli przeprowadzonej 28.04.2011 r. przez pracownika Urzędu Transportu Kolejowego, Oddział Regionalny w Gdańsku (tor w Toruniu). Polegały one na braku izolacji zabezpieczającej przed prądami błądzącymi na torze w Toruniu i Inowrocławiu oraz na braku instalacji odgromowej i uziemiającej na torze w Toruniu, co narusza § 8 „Instrukcji o postępowaniu przy przewozie koleją towarów niebezpiecznych” (Ir – 16).

Dodatkowo ustalono, że tor w Toruniu był poddany kontroli 19.05.2010 r. przez doradcę do spraw bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych, podczas której stwierdzono wyżej wymienione braki, co świadczy, że taki stan trwa od ponad roku.

Osobą odpowiedzialną za powyższe jest Naczelnik Działu Eksploatacji, a z tytułu nadzoru nad działalnością ZLK, Dyrektor Zakładu.

b. niewyszczególnieniu w „Planie zapewnienia bezpieczeństwa” przedsięwzięć, które powinny być podejmowane dla zmniejszenia zagrożenia bezpieczeństwa stosownie do odpowiedzialności i obowiązków uczestników, włączając w to wyposażenie i zasoby, które będą użyte dla zmniejszenia zagrożenia bezpieczeństwa, co narusza pkt 1.10.3.2.2 RID. Z wyjaśnień złożonych przez Pana Dyrektora wynika, że ZLK takimi zasobami nie dysponuje, ponieważ w każdym przypadku akcję ratunkową przeprowadza Państwowa Straż Pożarna lub właściwa jednostka ratownictwa chemicznego, która dysponuje niezbędnymi środkami ochrony osobistej oraz właściwymi neutralizatorami dla likwidacji występującego zagrożenia.

Odpowiedzialnym za powyższe jest Z – ca Dyrektora zatwierdzający Plan, a z tytułu nadzoru nad działalnością ZLK, Dyrektor Zakładu.

3. Najwyższa Izba Kontroli zwraca również uwagę na brak:

a. w protokołach z 28 przeprowadzonych kontroli pociągów towarowych informacji, czy pociąg przewoził towary niebezpieczne. Żaden przepis nie nakazuje takiego postępowania, jednak zdaniem NIK zawarcie w protokole takiej informacji przyczyniłoby się do zwiększenia nadzoru, a zatem i bezpieczeństwa nad pociągami przewożącymi towary niebezpieczne.

b. instrukcji Ir – 16 na posterunkach kolejowych w 3 Sekcjach Eksploatacji, tj. w Laskowicach Pomorskich, Inowrocławiu Rąbinek oraz Toruniu Wschodnim. Stwierdzono to w 2010 r. w trakcie kontroli przeprowadzanych przez doradcę do spraw bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych. W ich wyniku, w tym samym roku instrukcję uzupełniono.

Wymieniona instrukcja jest jednym z najważniejszych dokumentów regulujących sprawy przewozu towarów niebezpiecznych, a jej brak na posterunkach kolejowych może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań organizacyjnych mających na celu doposażenie torów w niezbędne elementy określone w § 8 instrukcji Ir – 16 do awaryjnego odstawiania wagonów.
2. Uzupełnienie Planu zapewnienia bezpieczeństwa o wymagane przepisami elementy, bądź uzasadnienie braku takich zapisów.

3. Rozważenie możliwości uzupełniania protokołów kontroli pociągów towarowych w informację o tym, czy pociąg przewozi towary niebezpieczne.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.